2024

SANSKRIT

(Honours Core)

Paper : SKT–HC–6026

(Sanskrit Composition and Communication)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

UNIT—I

(Samāsa, Voice and Kṛt)

(*Marks* : 20)

1. Write down the व्यासवाक्य and the name of the Samāsa employed in the following words : 2×5=10

निम्नलिखितशब्दानां व्यासवाक्यं समासनाम च लिखतु—

पीताम्बरः ; शूलपाणिः ; महाराजः ; दम्पती ; हस्तधृतः।

2. Change the voice in the following sentences (any *five*) : 5

अधोलिखितेषु पञ्चवाक्यानां वाच्यं परिवर्तनीयम्—

(a) दृश्यते चन्द्रः बालिकया निशाकाले।

(b) पाचकः अन्नं पचति।

(c) सुखेन क्रियते पूजा साधुजनैः।

(d) हसन्ती माता पुत्रीं कथितवती।

(e) रजकः वस्त्राणि प्रक्षालयति।

(f) रामेण रावणः हतः।

(g) भगवान् कृष्णः अर्जुनम् अवदत्।

(h) वाल्मीकिना विरचितं रामायणम्।

3. Derive the following words : 1×5=5

अधोलिखितानां पदानां व्युत्पत्तिः करणीया—

कर्त्तव्यम् ; पेयः ; लोभनीयः ; आगम्य ; उषित्वा।

UNIT—II

(Translation and Communication)

(*Marks* : 40)

4. Translate into Sanskrit : 10

संस्कृतानुवादः करणीयः —

(a) Assam is a land of natural beauty. The earlier name of Assam was Pragjyotishpur. Bhagadatta was a famous king of this land. His name is connected with the battle of Kurukṣetra. Hiuen Tsang visited this land during seventh century CE.

Or / अथवा

(b) Sanskrit is one of the oldest languages of the world. It is a very sweet language. Most of the valuable books of ancient India were composed in Sanskrit. Sanskrit can generate new words very easily. It is the mother of almost all the languages of India.

5. Translate into English : 10

आङ्गलभाषायाम् अनुवादः करणीयः —

(a) पुरा एकस्मिन् ग्रामे एका माता पुत्रेण सह वसति स्म। एकदा माता रोगग्रस्ता जाता। चिकित्साकरणार्थं पुत्रस्य हस्ते किमपि धनं नासीत्। परन्तु तीक्ष्णबुद्धिः स पुत्रः मार्गे सुमधुरं गीतं गीयमानः सन् बहुधनं प्राप्तवान्। तेन धनेन मातुः चिकित्सां अकारयत् पुत्रः।

Or / अथवा

(b) सत् जीवनं मनुष्यस्य लक्ष्यं भवेत्। गुणशीलः जनः सर्वत्र पूज्यते। एतादृशः जनः देशस्य सम्पत्स्वरूपः भवति। पक्षान्तरे धनवान् अपि निर्गुणः परित्याज्यः स्यात्। जनसंख्यां वर्द्धयित्वा एतादृशः जनः राष्ट्रस्य क्षतिम् आवहति।

6. (a) Write a letter to your friend inviting him/her for a visit to your house. 5

स्वगृहम् आगमनार्थम् आमन्त्रणं संप्रेष्य मित्रस्य सकाशे पत्रमेकं लेखनीयम्।

Or / अथवा

(b) Write an application to the Principal seeking permission for a day long picnic.

दिनव्यापिवनभोजगमनार्थम् अनुमतिं प्रार्थयित्वा अध्यक्षसमीपे आवेदनपत्रम् एकं लिखतु।

7. Compose a short story on the basis of the following outlines (in Sanskrit) : 5

अधोलिखितसंकेतपदजातम् आधारीकृत्य लघुकथाम् एकाम् उपस्थापयतु (संस्कृतभाषया)—

(a) वृद्धस्य पृष्ठे छागः —प्रथमः धूर्तः 'एष शुनकः' ...... द्वितीयः 'कथं पृष्ठे शुनकः' ...... तृतीयः 'शुनकेन किम्' ...... किंकर्त्तव्यविमूढः वृद्धः ...... छागं परित्यजति ...... धूर्ताः आनन्दिताः ......।

Or / अथवा

(b) पिपासार्तः वायसः ...... कलशस्य अधोभागे जलम् ...... शिलाखण्डं स्थापयति ...... जलम् उपरि आगतम् ...... पिपासा निवृत्ता।

8. *(a)* Create a conversational scene on the basis of the discussions between two friends about the study-plan for the examination (in Sanskrit). 5

परीक्षानिमित्तम् अध्ययनयोजना-विषये मित्रद्वयस्य मध्ये आलोचना भवति इति विषयम् आधारीकृत्य एकं कथोपकथनदृश्यं वाक्यमाध्यमेन उपस्थापयतु (संस्कृतभाषया)।

Or / अथवा

(b) Construct a scene of conversation between two gentlemen on the topic of Indian Freedom Struggle (in Sanskrit).

भारतीयस्वाधीनतासंग्रामविषये जनद्वयस्य मध्ये चलमानम् आलोचनं कथोपकथनदृश्यरूपेण उपस्थापयतु (संस्कृतभाषया)।

9. Construct small Sanskrit sentences with the following words (any *five*) : 5

अधोलिखितेषु पदपञ्चकं गृहीत्वा एकैकं लघु संस्कृतवाक्यं लिखतु—

विना ; सह ; धिक् ; चिरम् ; प्रति ; सर्वतः ; उच्चैः ; एव।

UNIT—III

(Essay)

(*Marks* : 20)

10. Write an essay in Sanskrit on any *one* of the following topics : 10

अधोलिखितात् विषयद्वयात् एकं गृहीत्वा संस्कृतभाषया प्रबन्धः एकः विरचनीयः —

(a) महाकविकालिदासः

(b) महाभारतम्

11. Write an essay on any *one* of the following modern topics (in Sanskrit) : 10

अधोलिखितयोः आधुनिकविषययोः एकतरम् अवलम्ब्य एका रचना उपस्थापनीया (संस्कृतभाषया)—

(a) आधुनिकभारते विज्ञानस्य अग्रगतिः

(b) सामाजिकमाध्यमम् (Social Media)

★★★